שאלמלי כעסתי לא נשתייר

היה יכול לומר בשעת רגע. יש לומרא

כלם. אי נמי מאחר שהיה מתחיל

קללתו באותה שעה היה מזיק אפילו

לאחר כן: ההוא צדוקיב דהוה בשכבותיה דריכ"ל כו' לאו אורח

ארעא. אף על גב דהלדוקים וכו׳

מורידין ולא מעליןש היינו בידי אדם

הבל בידי שמים לאו אורח ארעאד

להענישם ולהטריחם ולהורגם בידי

שמים שלא כדרך בני אדם. ואי

גרסינן הכא עובד כוכבים ניחא

דקאמר התם העובד כוכבים ורועי

בהמה דקה לא מעלין ולא מורידין יי

ובו'. ואם תאמר מה

בז א מיי׳ פ״ה מהלכות דעות הלכה ז: בח ב מיני מ"י מה׳ ימודי המורה הלכה ד:

רב ניסים גאון

מובה מרדות אחת כלכו של

אדם יותר מק' מלקיות שנא' (משלי יז) תחת גערה במבין. מכלל שהמבין הוא הלב וכי הגערה מהניא ביה טפי ממה דמהניא המלקות . אבות על בנים וכתיב לא יומתו אבות על בנים ורמינן קראי אברונ כל בנים וו מינן קואר אהדדי ומשנינן כאן שאוחזין מעשה אבותיהם בידיהם וכאן שאין אוחזין מעשה אבותיהם בידיהם עיקרה דהא רמיא ודהא שינוייה במס׳ סנהדריז (דף כז) בפרק דיני ממונות בגמרא זה בורר לו אחד:

תורה אור השלם

ב. וַהֲבִיאוֹתִים אֵל הר עוֹלתֵיהַם ווִבְחֵיהַם לְרַצוֹן עַל מזבחי כי ביתי בית תפלה יַקרא לכל העמים: שעיהו נו ז

2. ניאמר פָּנֵי יֵלֵבוּ וַהְנְחֹתִי לְרָ: שמות לג יד 3. אֱלֹהִים שׁוֹפֵט צַדִּיק וְאֵל זֹעֵם בַּכֵל יוֹם: וצָם בְּּבֶל יום: 4. נְאָם שׁמֵע אִמְרֵי אֵל וְיֹדֵע נַפַל נּגְלוּי עֵינָיִם:

במובו כי טו. 5. עַמִּי זְבָר נָא מַה יָּצֵץ בְּלֶק מֶלֶךְ מוֹאָב וּמָה עָנָה אתו בְּלְעָם בֶּן בְּעוֹר מִן הַשָּׁשִים עַד הַּלְנָל לְמֵצוְ דַּעַת צִדְקוֹת יִיִּ:

6. מָה אֶקֹב לֹא קַבֹּה אֵל וּמָה אועם לא זעם יי: רמדרר כנ ח

במדבו טג זו 7. בִּי רֶגַע בְּאַפּוֹ חַיִּים בִּרְצוֹנוֹ בָּעֶרֶב יָלִין בָּבִי וְלַבּקֶר רְנָּה: תהלים ל נ

8. לך עמי בא בחדריך וּסגֹר דְּלֶתְךְּ בַּעֲדֶךְ חֲבִי כִמְעַט רֶגַע עד יעבר זעם: ישעיהו כו כ עד יצֶבֶר זְעָם: ישעיהו כו כ 9. טוב יְיִ לָבֵּל וְרְחֲמָיו עַל בְּל מַעָשָׂיו: תהלים קמה ְט יו: תהלים קמה ט גַּם עֲנוֹשׁ לַצַּדִּיק לֹא טוֹב לְהַכּוֹת נְדִיבִים עַל ישֶׁר: משלי יז כו

משליל בו 11. וְרִדְּפָה אֶת מְאַהָּכִּיה וְלֹא תִשִּׁיג אֹתָם וּבִקְשְׁתַם וְלֹא תִמְצָא וְאָמְרָה אֵלְכָה ואשובה אל אישי הראשון כּי

טוב לי אָז מֵעֶתָה: הושע ב ט 12. תחת גערה במבין סוב לי אָז הַעָּבֶּוּיָתוּ הושע ב ט 12. תַּחַת גְּעָרָה בְּמֵבִין מַהַבּוֹת בְּסִיל מֵאָה:

13. ובַמֶּה יָוָדַע אֵפּוֹא כִּי מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךְ אֲנִי וְעַמֶּךְ הַלוֹא בְּלֶכְתְּךְ עִמְנוּ וְנִפְּלִינוּ הַלוֹא בְּלֶכְתְּךָ עִמְנוּ וְנִפְּלִינוּ אָנִי וְעַמְּרְ מִבְּל הָעָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדְמָה: שמות לג טז 14. וְעַתָּה אָם נָא מֶצְאתִי חו בעיניף הודעני נא את הַנֶּה: שמות לג יג הַרֶּכֶּר וְאַדָּאַר לְמַעַן אָמְצָּא חֵן הַנֶּה: שמות לג יג עון ופשע וחטאה ונקה לא ינקה פקד עון אבות על בנים וְבַּצִים: שמות לדו 16. לא יוּמְתוּ אָבוֹת עַל בָּנִים וּבָנִים לא יוּמְתוּ עַל אבות איש בחטאו יומתו:

בְשֵׁם יְיָ לְפָנֶיף וְחַנֹּתִי בְשֵׁם יְיָ לְפָנֶיף וְחַנֹּתִי

. דברים כד טז

אַשר "ר קפניף וחבתי את איר און די קפניף וחבתי את איר און הארם היה את איר און היאמר לא תוכל לראת את פני כי לא יראני האדם וחיי. שמות לג יט 18. ניאמר לא תוכל לראת את פני כי לא יראני האדם וחיי. שמות לג יט 18. ניאמר לא תוכל לראת את פני בי לא יראני האדם וחיי. שמות לג יט 1. נייא אהדרן וכל בני ישראל אל אלהי צערהם אלה אדבר בו ומראה ולא בחירת ותכנתת יו יביט את האדבר בו ומראה ולא בחירת ותכנת יו יביט המרה לג לל 21. פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחירת היו שמות לג כג הרום של האדבר בי מו 22. המחרת לא האדבר כי מו 22. המחרת האדבר שמם מתחת השמים ואצשה אותף לנוי עצום וורב ממנה דברים ט יד 24. בני משה האדבר ביר בו 25. המחרת השמים ואצשה אותף לנוי עצום וורב ממנה דברים ט יד 24. בני משה האדבר ביר ביר ביר ביר ביר ביר ביראה ביר מיונה ב ٦"8 גרשם ואליעור: ויהיו בני אליעור רחביה הראש ולא היה לאליעור בנים אחרים ובני רחביה רבו למעלה: דברי הימים א כג טו-יז 25. וֹבְנֵי יִשְׁרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמָאֹד מָאֹד וַתְּמֵלֵא הָאָרֶץ אֹתָם: שמות א ז

ונענע לי בראשו. כמודה בברכתי ועונה אמן: דעת בהמחו לא הוה ידע. במסכת ע"ז מפרש לה בפ"קס: מאי קרא. דאף הוי כרגע דכתיב כי רגע באפו חיים ברלונו: ב**הלה שעי קמייהא.** באחד מרגעי חלת שעות ראשונות: שורייקי. טיי״ש בלע״ז: ללדיק לא טוב. לענוש את הבריות: מרדום אחת. לשון רדוי והכנעה שאדם שם על לבו מאליו: ורדפה את מאהביה וגו'. וכשתראה שאין עוזר תשים על לבה לאמר אשובה אל אישי הראשון: **סחַס גערה כמבין.** מחת גערה באדם מבין טובה מהכות כסיל מאה. מחת הטעם למעלה מחת החי"ו

> א"ר יוחנן משום ר' יוסי י מנין שהקב"ה מתפלל שנאמר והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי תפלתם לא נאמר אלא תפלתי מכאן שהקב"ה מתפלל. מאי מצלי אמר רב זומרא בר מוביה אמר רב יה"ר מלפני שיכבשו רחמי את כעסי ויגולו רחמי על מדותי ואתנהג עם בני במדת רחמים ואכנם להם שלפנים משורת הדין. תניא א"ר ישמעאל בן אלישע פעם אחת נכנסתי להקטיר קטורת לפני ולפנים וראיתי אכתריאל יה ה' צבאות שהוא יושב על כסא רם ונשא ואמר לי ישמעאל בני ברכני

שהיה יודע לכוון אותה שעה שהקב"ה כועם בה והיינו דאמר להו נביא לישראל יעמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב וגו' מאי למען דעת צדקות ה' א"ר אלעזר אמר להם הקב"ה לישראל דעו כמה צדקות עשיתי עמכם שלא

כעסתי בימי בלעם הרשע שאלמלי כעסתי לא נשתייר משונאיהם של ישראל שריד ופליט והיינו דקא"ל בלעם

לבלק ימה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה' מלמד שכל אותן הימים לא זעם. וכמה זעמו רגע וכמה רגע א"ר אבין ואיתימא רבי אבינא רגע כמימריה. ומנא לן דרגע רתח שנא' זכי רגע באפו חיים ברצונו ואב"א מהכא

•חבי כמעם רגע עד יעבור זעם ואימת רתח אמר אביי בהנך תלת שעי קמייתא כי חיורא כרבלתא דתרנגולא וקאי

אחד כרעא כל שעתא ושעתא נמי קאי הכי כל שעתא אית ביה שורייקי סומקי בההיא שעתא לית ביה שורייקי סומקי. ההוא צדוקי דהוה בשבבותיה דר' יהושע בן לוי הוה קא מצער ליה טובא בקראי יומא חד שקל תרנגולא

ואוקמיה בין כרעי' דערסא ועיין ביה סבר כי ממא ההיא שעתא אלמייה כי ממא ההיא שעתא ניים אמר ש"מ

לאו אורח ארעא למעבד הכי יורחמיו על כל מעשיו כתיב וכתיב ייגם ענוש לצדיק לא מוב תנא משמיה דר'

מאיר בשעה שהחמה זורחת וכל מלכי מזרח ומערב מניחים כתריהם בראשיהם ומשתחוים לחמה מיד כועם

הקב"ה: וא"ר יוחנן משום רבי יוםי פובה מרדות אחת בלבו של אדם יותר מכמה מלקיות שנא' ייורדפה את

מאהביה וגו' ואמרה אלכה ואשובה אל אישי הראשון כי מוב לי אז מעתה וריש לקיש אמר יותר ממאה מלקיות

שנאמר יוחי שלשה דברים בקבין מהכות כסיל מאה: וא"ר יוחנן משום ר' יוחי שלשה דברים בקש משה מלפני הקב"ה ונתן לו בקש שתשרה שכינה על ישראל ונתן לו שנאמר יהלוא בלכתך עמנו "בקש שלא תשרה שכינה על עובדי כוכבים ונתן לו שנאמר יונפלינו אני ועמך בקש להודיעו דרכיו של הקב"ה ונתן לו שנא יונפלינו אני ועמך בקש להודיעו דרכיו של הקב"ה ונתן לו שנא יינפלינו אני ועמך בקש

דרכיך אמר לפניו רבש"ע מפני מה יש צדיק ומוב לו ויש צדיק ורע לו יש רשע ומוב לו ויש רשע ורע לו אמר לו משה צדיק ומוב לו צדיק בן צדיק צדיק ורע לו צדיק בן רשע רשע ומוב לו רשע בן צדיק רשע ורע לו רשע בן רשע בן צדיק בן דיק בן צדיק בן דיק בן רשע אני והא כתיב פּפּקד עון אבות על בנים רשע: אמר מר צָדיק ומוב לִו צדיק בן צדיק ורע לו צדיק בן רשע איני והא כתיב פּפּקד עון אבות על בנים

וכתיב יים לא יומתו על אבות ורמינן ייקראי אהדדי ומשנינן לא קשיא הא כשאוחזין מעשה אבותיהם בידיהם

הא כשאין אוחזין מעשה אבותיהם בידיהם אלא הכי קא"ל צדיק ומוב לו צדיק גמור צדיק ורע לו צדיק שאינו גָמור רשע ומוב לו רשע שאינו גמור רשע ורע לו רשע גמור ופליגא דר' מאיר דא"ר מאיר שתים נתנו לו ואחת

לא נתנו לו שנא' זוחנתי את אשר אחון אע"פ שאינו הגון ורחמתי את אשר ארחם אע"פ שאינו הגון יויאמר לא תוכל לראות את פני תנא משמיה דר' יהושע בן קרחה כך א"ל הקב"ה למשה כשרציתי לא רצית עכשיו שאתה רוצה איני רוצה ופליגא דר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן דא"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן בשכר שלש זכה לשלש בשכר

יויםתר משה פניו זכה לקלםתר פנים בשכר כי ירא זכה ººלוייראו מגשת אליו בשכר מהביט זכה יºלותמונת ה' יביט:

122 הסירתי את כפי וראית את אחרי "אמר רב חנא בר ביזנא א"ר שמעון חסידא מלמד שהראה הקב"ה למשה קשר

של תפילין: וא"ר יוחגן משום ר' יוםי כל דבור ודבור שיצא מפי הקב"ה למובה אפי' על תנאי לא חזר בו מנא לן ממשה רבינו שנא' 23 הרף ממני ואשמידם וגו' ואעשה אותך לגוי עצום אע"ג דבעא משה רחמי עלה דמלתא ובטלה אפ"ה

אוקמה בזרעיה שנא' בבני משה גרשום ואליעזר ויהיו בני אליעזר רחביה הראש וגו' ובני רחביה רבו למעלה וגו' ותני

רב יוסף למעלה מששים רבוא אתיא רביה רביה כתיב הכא רבו למעלה וכתיב התם 25ובני ישראל פרו וישרצו וירבו:

משורת הדין ונענע לי בראשו (י) וקמ"ל ישלא תהא ברכת הדיום קלה בעיניך: וא"ר יוחנן משום ר' יוםי מנין "שאין מרצין לו לאדם בשעת כעסו דכתיב 2פני ילכו והנחותי לך אמר לו הקב"ה למשה המתן לי עד שיעברו פנים של זעם ואניח לך ומי איכא רתחא קמיה דקודשא בריך הוא אין יודתניא ואל זועם בכל יום וכמה זעמו רגע וכמה רגע אחד ימחמשת רבוא ושמונת אלפים ושמנה מאות ושמנים ושמנה בשעה וזו היא רגע יואין כל בריה יכולה לכוין אותה שעה חוץ מבלעם הרשע דכתיב ביה ∙ויודע דעת עליון ∘השתא דעת בהמתו לא הוה ידע דעת עליון הוה ידע אלא מלמר

אמרתי לו יה"ר מלפניך שיכבשו רחמיך את כעסך ויגולו רחמיך על מדותיך ותתנהג עם בניך במדת הרחמים ותכנס להם לפנים

ולה כמו אל תירא ואל מחת (דברים א) שטעמו בחי"ת אלא למעלה תחת התי"ו ראשון לומר שהוא שם דבר שאי אפשר לפותרו לשון תפעל לומר תכניע את האדם אלא תכנע היא בעלמה ולכך שינה את נקודתה לומר שהוא שם לבר: ג' דברים בקש משה ונתן לו. שהרי לסוף שחלתו כתיבט גם מת הדבר הזה אשר דברת אעשה: להודיעו דרכיו. מנהג מדת משפטיו כגון מפני מה לדיק וטוב לו רשע ורע לו לדיק ורע לו רשע וטוב לו: את אשר אחון. את אשר יכמרו רחמי עליו לשעה ואע"פ שאינו כדאי: כשרליתי. בסנה: לא רלית. שנא'מי ויסתר משה פניו: ופליגא. דר' יהושע בן קרחה שמענישו על כך אדרבי שמואל שאמר הבל שכר על זה: לקלסתר פנים. כי קרן עור פניוי: ותמונת ה' יביע. זה מרחה אחורים כך שנוי' בספרי (פ' בהעלותך): קשר של תפילין. מאחוריו הוא ואמרי׳ לעילם דהקב״ה מניח תפילין:

לקמן מה: כתובות לז. בבאקמא לט: ב"מ כד: ל:], ב) מגילה לף טו., ג) ע"ז ד. כל הענין, ד) יש גורסים שמנה רבוא ויותר נכוו גורסים שמנה רבוח ויותר ננ למחוק הרבוא כלל ולגרוס שמוי אלפים שמונה מאות ופ׳ שמכוון נגד פסוקי תורה, ה) ס"א מתכוון נגד פסוקי מורה, ל) פ"מ שאין, ו) פנהדרין קה:, ז) [נ"ב טו:], ח) [ע" חוקי כחוצות כט; סד"ה אלו וע"ז לו: ד"ה דכת"], ט) פנהדרין כו:, י) מנחות דף לה:, כ) [דף ד:], ל) [שמות לגן, מ) ושמות גז. כ) ושמות לדו. ם) [דף ו.], ע) [ע"ו כו:], ב) [וע"ע במוס' ע"ו ד: ד"ה ש"מ לאו כו'], הגהות הב"ח

(h) גם' משום ר' יוסי בן זמרא מנין שהקב"ה: (נ) שם ראשו יקמ"ל נ"ב ס"ח מאי קמ"ל:

מוסף תוספות

י א. בתוס' רי"ש כתב. וי שהיה יכול לומר כל ר כחום׳ בי"ש כחור. ההוא ב. בתוסי די"ש כתוב. ההוא מינאה (ובמגיה כתב דכ"ה בכתבי היד). ג. בתוס' רי"ש כתב. ואע"ג דאמרינן המינין והמסורות. ד. בתוס' רי"ש כתב לאו אורח ארעא להטריח שמים להורגו שלא

לעזי רש"י

מוסף רש"י

כי רגע באפו. אלמא דרגע הוי אפו (ע"ד ד:). בתלת שעי קמייתא. בשעת חרון (שם). שורייקי. נוקי"ש לטון לע"ז כמו חוטיו חוטיו. ולשוו ישמעאל קורין לחוט סוריאק (שם). לאו אורח ארעא. לכוין שם). לאו אורח ארעא. לכוין שעת זעמו (שם). ובפלינו אני רעמך. ונבדלנו בלכתך עמנו מכל האומות (ב"ב מו:). כשאוחזין מעשה אבותיהם בידיהם. בעשה אבותיהם ביריהם. ונפרעין מהן עונומיהן ועון אבומיהם (סנהדרין בז:), קשר של תפילין. מאחורי העורף, והקב"ה מניח מפילין כדאמר לעיל (ו.) דמשום תפיליו של ראש העכו"ם כדכתיב ויראו

רבינו חננאל

א"ר יוחנן משום ר' יוסי מנין שהקב"ה מתפלל שנאמר ושימחתים בבית תפילתי תפלתם לא נאמר אלא תפלתם לא נאניי תפילתי. גם זה פירושו כענין ליייל הימנראה לו שפירשנו למעלהשנואה לו למשה רבינו ע"ה מתוך הכבוד כענין שאמר הודיעיני נא את דרכיך. ואמרו רבותינו ז"ל בקבלה שבידם שזה שנא' לו בקבלה שביים שוה שנה" לו וקראתי בשם ה' לפניך, נראה לו למשה רבע״ה מתוך כבודו של הקב״ה כדמות שליח ציבור מעוטף שיורד לפני התיבה, שנאמר ויעבור ה' על התיבה, שנאמר ויעבור ה' על פניו ויקרא אותו הכבוד י"י י"י אל רחום וחנון וכו' נוצר חסד לאלפים וכו'. מיד וימהר משה ויקוד ארצה וישתחו וקרא ה' ה', אותה שעה למד סדר התפלה כאשר הראוהו מן השמים, זו תפלת התענית שהראוהו לוא למשה רבינו מן השמים כדיא שהתפלל בה השרוי בדוחק, ועוד אותה שעה שמע תפלה אחרת קול

מלפני הכבוד אומר. יהי רצוז מלפני שיכבשו רחמי את כעסי ויתגוללו על מדותי ואתנהג עם בני במדת רחמים ואכנס להם העפר הנבוד אותו, יהי דבון משמה רבינו שכבשר ודחה את פעטר יהתוגליז לי מדודה זאומה גם בנד במדוד דומים ואכנט להום לפנים משורת הדין, והבין משה רבינו שכך ראוי לבקש מלפני השכינה. וכך היו הדבים בידם הלכה למשה מסינה, הלא תראה כיון שראה רי ישמעאל כהיד. בבית קה"ק כבוד אכתריאל יה ה׳ צבאות יושב על כסא רם ונשא בראיית הלב בבית קדשי הקדשים כאשר ראה ישעיה ומיכיהו, ושמע קול מלפני הכבוד, ישמעאל בני ברכני. פי׳ ברכה זו היא שבח והלל, כדכתיב ברכו ה׳ מלאכיו, וכשם שאנו אומרים ממיד ברוך כבוד ה׳ ממקומו. וכיון שנתן ברכת השבח לפני הכבוד, התפלא לאותה תפלה שהיתה בידם קבלה הלכה למשה מסיני ששמע אותה כאשר אמרנו, ופתח ואמר יהי רצון מלפניך שיכבשו רחמיך ויעלו רחמיך על מדותיך וכר. ויש אומרים אכתריאל מלאד הוא, ואנו לא קבלנו אלא הכבוד הוא, ואנו מוסיפים פירוש דברים שפרשנו. כי בכל התלמוד איז אומרים

אומרים אכדוריאל פלאך הוא. זאנו לא קבלנו אלא הכבוד הזה. זאנו מוסיפים פירוש דברים שפרשנו, כי בכל התלמוד אין אומרים מנין אל בכן שריביום אותו הברב ודברו בו, ואומרים ראיה לדברים הללו מנין, לפיכך אמרנו זה שאמרו בכאן מנין שהקב״ה מנית תפלין אהתם קאי כענין שנאמר וראית את אחלור, מלמד שהאהו הקב״ה למשה הפרד ועליו תפלין ללמד למשה קשר של תפלין וש״ין של תפלין, ועליו אמרו מנין מוסקב״ה מנית תפלין, ופירשו מדכתיב נשבע ה׳ בימינו ובזרוע עזו, שמע מינה כי עוז האמור כאן הוא רמז על תפילין. ומצינו בכמה מקומות כתיב זרוע ה׳. וכן זה שאמרנו מנין שהקב״ה מתפלל אהתם קאי, בר״ה פ״ק במה דכתיב וקראתי בשם ה׳ לפנין ריעבור ה׳ על פניו ויקרא אמר ר׳ יוחנן אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, מלמד שכבוד של הקב״ה נתעטף כשלית צבור והראהו למשה סדור התפילה, ואמר לו כל זמן שחוטאים ישראל יעשו לפני (סדרן הזה ואני מוחל להם, ויקרא ה׳ אני הוא קודם שיחטא וכו׳ ואמרו רמז לזה מן התורה מנין, ופירש ר׳ יוחנן בעצמו משום ר׳ יוסי רבו מהמד שכבוד של הקב"ה נתנטף כשליח צבור והראהו למשה סדור התפניה, ואמר לזו כל זמן שחוטאים ישראל יעשו לפני ןסרוך הזה אני מוחל להק. ויצר הוא קודם שיחטא וכרי והאמר המניה, ואמר לה כל זמן שחוטאים ישראל יעשו לפני ןסרוך הזה אני הישר היותן בעצמו משום די יוט רבו רמי מוני, גדיק וטוב לו צדיק באור צדיק ורע לו צדיק שאינו גמור. וקיימא לן בר מהני תלת בני חיי ומזוני, גדיק וטוב לו צדיק באור צדיק ורע לו צדיק שאינו גמור. וקיימא לן בר מהני תלת בני רבה המא דשערי לאינשי, בי רב הסדא היה צדיפ שנין, בי רבה שתין תכלי בי רבה המא דשערי לאינשי, בי רב הסדא נהמא דמא בי רב הסדא מהמא בשנין בי מחלא מילא מילמא אלא במולא תליא מילתא, דהא רבה ורב חסדא אחרון ורחמתי את אשר אחון ורחמתי את שאמרו מלמד הגון. וכוותיה שמעתא סלקא, דכתיב מדוע דרך רשעים צלחה מכלל דלא ידעי. והסירתי את אשר אחון ורחמתי את אשר הצרון הידעה שאמרו באגדתא על האי קרא בדבר ה׳ שמים נעשו וגר, מלמד שכל דבור ודבור שיוצא מלפני הקב״ה נברא בו מלאך, וכן כאן שהראהו הקב״ה למשה במראית העין כדמיון ש"ץ העובר לפני התיבה כדי ללמדו למשה רבינו. ושל הקב״ה מלאך מעוטף כשליח צבור כדי ללמד למשה במראית הבינו בפסוק [נ"א: בפרשת] ויעבור, נברא מברו של הקב״ה מלאך מעוטף כשליח במראית העין סדר סליחה.